

Ελληνική Επανάσταση - Εθνική Επέτειος 25^{ης} Μαρτίου 1821

Οι Έλληνες για 400 ολόκληρα χρόνια ζούσαν στη σκλαβιά. Η φοβερή αυτή σκλαβιά ξεκινά από το 1453, με την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς Τούρκους. Τα χρόνια της σκλαβιάς ήταν δύσκολα, από τα **χειρότερα** που πέρασε ο ελληνισμός στη μακρόχρονη ιστορία του.

«Όλα τα 'σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά ...»

Η καταπίεση, ο εξευτελισμός, τα βασανιστήρια, η βαριά φορολογία (χαράτσι), ήταν καθημερινή φριχτή πραγματικότητα για τους Έλληνες ραγιάδες. Καμιά οικονομική ανάπτυξη, απουσία μόρφωσης και παιδείας. Σ' αυτές τις τραγικές στιγμές φάρος φωτεινός στάθηκε η εκκλησία που δεν κράτησε μόνο την πίστη αλλά και την ελληνικότητα. Έλληνας και χριστιανός έγιναν ταυτόσημα.

Τον πρώτο καιρό οι Τούρκοι διαλέγουν τα πιο γερά, υγιή και εύσωμα ελληνόπουλα για να τα κάνουν γενίτσαρους, Τούρκους, δηλαδή στρατιώτες που ανήκουν στη φρουρά του σουλτάνου. Η Ελλάδα ερημώνεται από κάθε φιλοπρόοδο στοιχείο. Οι μορφωμένοι Έλληνες, οι έμποροι, καθώς και οικονομικά εύποροι καταφεύγουν στο εξωτερικό (Βιέννη, Τεργέστη, Βενετία, Οδησός). Όσοι από το λαό δεν αντέχουν τη σκλαβιά, βγαίνουν κλέφτες στα βουνά για να αναπνεύσουν τον αέρα της λευτεριάς. Από τα λημέρια τους πολεμούν τους κατακτητές.

«Ντουφέκι μου περήφανο σπαθί μου γιαταγάνι
σαράντα χρόνους έκαμα αρματολός και κλέφτης
το χέρι μου προσκέφαλο και το σπαθί μου στρώμα
και το ντουφέκι στο πλευρό, όσο να ξημερώσει...»

«Μον' θέλω κλέφτες για σπαθί κλέφτες για το ντουφέκι..»

« Όσο είν' ο Λιάκος ζωντανός πασά δεν προσκυνάει...»

Για να αντιμετωπίσουν τους κλέφτες οι Τούρκοι δημιούργησαν άλλες ομάδες που ονομάζονταν αρματολοί και είχαν ως αποστολή να φυλάγουν τα περάσματα από τους κλέφτες. Με τον καιρό, όμως οι αρματολοί συνεργάζονταν με τους κλέφτες ή γίνονταν κι αυτοί κλέφτες, οι ονομαστοί κλεφταρματολοί. Οι κλέφτες και οι αρματολοί έμειναν στην ιστορία ως «η μαγιά της λευτεριάς».

Με τον καιρό φούντωνε ο πόθος για λευτεριά. Ο εθνεγέρτης Ρήγας Φεραίος με τα πατριωτικά του κηρύγματα (Θούριος), το όραμα του για λευτεριά (Χάρτα της

Ελλάδος) και τον θάνατό του στα χέρια των Τούρκων (1798), έδειξε το δρόμο. Ο σπόρος της επανάστασης ρίχτηκε.

«Όποιος συλλογάται ελεύθερα, συλλογάται καλά».

« Όλοι χωρίς εξαίρεση έχουν χρέος να ηξεύρουν γράμματα. Η πατρίς οφείλει να φτιάξει σχολεία...»

«Ως τότε παλικάρια να ζούμε στα στενά μονάχοι σα λιοντάρια στις ράχες στα βουνά... Κάλλιο 'ναι μιας ώρας ελεύθερη ζωή Παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή».

Πολλοί Έλληνες της διασποράς (ξενιτεμένοι Έλληνες) προόδευσαν και έγιναν πλούσιοι κυρίως από το εμπόριο. Κρατούσαν όμως τους δεσμούς με την πατρίδα. Το **1814** τρεις άσημοι έμποροι από την Οδησό της Ρωσίας, ο Νικόλαος Σκουφάς, ο Εμμανουήλ Ξάνθος και ο Αθανάσιος Τσακάλωφ δημιούργησαν μια μυστική οργάνωση, τη ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, με μοναδικό σκοπό την απελευθέρωση της πατρίδας Ελλάδας από την καταπίεση του τουρκικού ζυγού.

Σύντομα, η Φιλική Εταιρεία βρήκε ένθερμους υποστηρικτές πολλούς Έλληνες από κάθε τάξη και επάγγελμα. Μικρέμποροι, τεχνίτες,πραματευτάδες, ιερείς, δάσκαλοι, κλέφτες, αρματολοί, γαιοκτήμονες κι ακτήμονες πύκνωναν και μεγάλωναν τον κύκλο... Η επανάσταση σίμωνε...

Οι Έλληνες αποφάσισαν μυστικά ως ημέρα έναρξης της επανάστασης τις 25 Μαρτίου του 1821. Όταν ο μητροπολίτης Παλαιών Πατρών Γερμανός σήκωνε το λάβαρο της επανάστασης, ο όρκος των Ελλήνων ήταν κοινός: *Ελευθερία ή θάνατος!*

Με πίστη στο θεό, υπομονή και επιμονή, αποφασιστικότητα, πάθος για τη λευτεριά και άφθαστο ηρωισμό, πολλοί Έλληνες και σπουδαίες Ελληνίδες βοήθησαν στην ελευθερία της πατρίδας. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, ο γέρος του Μοριά, Αθανάσιος Διάκος (Αλαμάνα), Γρηγόριος Δικαίος Παπαφλέσσας (Μανιάκι), Γεώργιος Καραϊσκάκης, Νικηταράς, Οδυσσέας Ανδρούτσος, Δημήτριος Υψηλάντης, Ιωάννης Μακρυγιάννης... Στη θάλασσα οι Αντρέας Μιαούλης, Κωνσταντίνος Κανάρης, Μπουμπουλίνα, Μαντώ Μαυρογένους...

Ο πόλεμος κράτησε εννιά χρόνια. Ο αγώνας πήρε πολλές μορφές. Ήταν πολιτικός, διπλωματικός, στρατιωτικός. Οι επαναστατημένοι Έλληνες δημιούργησαν δικό τους πολίτευμα και σύνταγμα, ενώ ταυτόχρονα πολεμούσαν για να αποκτήσουν την ελευθερία τους. Δόθηκαν πολλές μάχες και ναυμαχίες, χάθηκαν πολλά παλικάρια. (π.χ. Μεσολόγγι). Πολλές φορές ακόμα, η διχόνοια παραλίγο να στοιχίσει στους Έλληνες την επανάσταση...

Η Διχόνοια που βαστάει
ένα σκήπτρο η δολερή
καθενός χαμογελάει,
"πάρ' το", λέγοντας, "και συ".

Οι Έλληνες ξεκίνησαν τον αγώνα μόνοι κι αβοήθητοι. Οι ευρωπαϊκές Δυνάμεις στην αρχή τους αντιμετώπισαν με εχθρότητα και καχυποψία. Κέρδισαν όμως τη συμπάθεια των καλλιτεχνών και των λαών στην Ευρώπη (κίνημα φιλελληνισμού, φιλέλληνες). Όταν πια με τον αγώνα τους οι Έλληνες και οι Ελληνίδες απέδειξαν ότι είχαν την ικανότητα να αυτοκυβερνηθούν, οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία), πήραν την πρωτοβουλία και έκαναν το αποφασιστικό βήμα για να δημιουργηθεί ένα μικρό ανεξάρτητο κράτος, με την προσδοκία να το ελέγχουν, η καθεμιά για δικό της συμφέρον.

Η πιο αποφασιστική μάχη δόθηκε το 1827 στο Ναυαρίνο, όπου ο τουρκικός και αιγυπτιακός στόλος ηττήθηκε από το στόλο που είχε στείλει η Αγγλία, η Ρωσία και η Γαλλία για να βοηθήσουν την ελληνική επανάσταση. Μετά τη ναυμαχία του Ναυαρίνο, ένα μέρος της Ελλάδας απελευθερώθηκε κι έγινε ανεξάρτητο κράτος με πρώτο κυβερνήτη τον *Ιωάννη Καποδίστρια*.

Εργασίες: (Α)

1. «Τα χρόνια της σκλαβιάς ήταν δύσκολα, από τα χειρότερα που πέρασε ο ελληνισμός στη μακρόχρονη ιστορία του». Να δώσεις τεκμήρια για αυτή την άποψη με αναφορές από το κείμενο και με όσα εσύ γνωρίζεις για το θέμα.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Με ποιους τρόπους αντέδρασαν οι Έλληνες στη σκλαβιά που τους είχε επιβληθεί;

.....

.....

.....

.....

3. Ένας Γάλλος ιστορικός είχε γράψει: «...Οι Έλληνες πολεμούσαν έχοντας στα χείλη τους τις τρομερές στροφές του Ρήγα...». Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης είπε για το Ρήγα Φεραίο: «Το μελάνι του θα είναι πολύτιμο ενώπιον του Θεού, όσο το αίμα του άγιο.»

Έχοντας υπόψη ότι ο Ρήγας Φεραίος έζησε, έδρασε και πέθανε πριν την επανάσταση γιατί τον τιμούμε; Τι πρόσφερε στον αγώνα για την επανάσταση;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Τι ήταν η Φιλική Εταιρεία; Ποιοι την ίδρυσαν, πού και πότε; Ποιο πιστεύεις ότι ήταν το μεγαλύτερο της επίτευγμα;

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ποια ήταν τα «όπλα» των Ελλήνων κατά την έναρξη της επανάστασης;

.....

.....

.....

6. «Οι ευρωπαϊκές Δυνάμεις στην αρχή αντιμετώπισαν την ελληνική επανάσταση με εχθρότητα και καχυποψία». Γιατί αργότερα άλλαξαν απόφαση και βοήθησαν τους Έλληνες;

.....

.....

.....

7. Οι πιο κάτω στροφές (144-147) ανήκουν στο ποίημα του Διονύσιου Σολωμού: «Ύμνος εις την Ελευθερίαν» (1823, τυπώθηκε το 1824). Το ποίημα αποτελείται από 158 στροφές (632 στίχοι). Οι δύο πρώτες στροφές του αποτέλεσαν τον *Εθνικό Ύμνο*.

Να απαντήσεις ολοκληρωμένα, σε συνεχόμενο λόγο τις πιο κάτω ερωτήσεις:

- Γιατί ο ποιητής βρέθηκε στην ανάγκη να γράψει τους πιο κάτω στίχους;
- Να εξηγήσεις με δικά σου λόγια τι αναφέρουν οι στίχοι αυτοί.
- Τι συμβολίζει το σκήπτρο που κρατά η **Διχόνοια**;
- Ποιοι στίχοι θεωρείς ότι αποτελούν την κορύφωση στα λόγια του ποιητή;
- Ποιους στίχους θα χρησιμοποιούσες για να γράψεις σε ένα τοίχο με γκράφιτι;

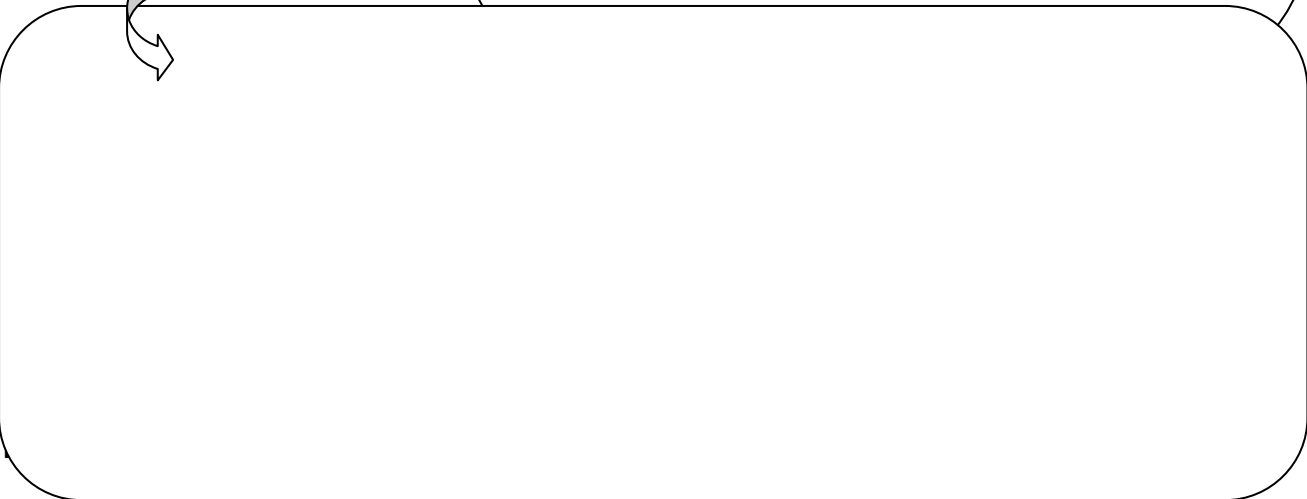
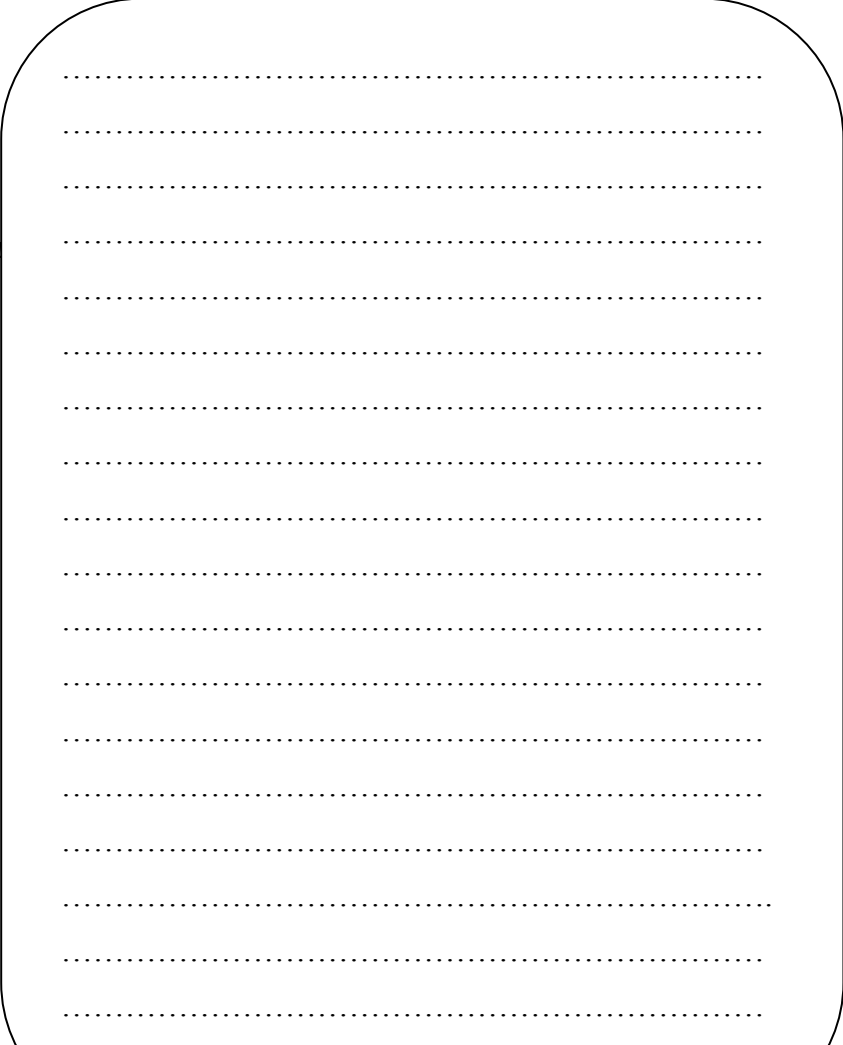
*Η Διχόνοια που βαστάει
ένα σκήπτρο η δολερή
καθενός χαμογελάει,
πάρ' το, λέγοντας, και συ.*

*Κειο το σκήπτρο που σας δείχνει
έχει αλήθεια ωραία θωριά
μην το πιάστε, γιατί ρίχνει
εισέ δάκρυα θλιβερά.*

*Από στόμα οπού φθονάει,
παλληκάρια, ας μην `πωθεί,
πως το χέρι σας κτυπάει
του αδελφού την κεφαλή.*

*Μην ειπούν στο στοχασμό τους
τα ξένα έθνη αληθινά:
Εάν μισούνται ανάμεσό τους
δεν τους πρέπει ελευθεριά.*

Το *graffiti* που λέγαμε!

1. Να σημειώσετε τα συνώνυμα των πιο κάτω λέξεων:

ραγιάδες ζυγού

εύσωμα ένθερμους

εύποροι σίμωνε

λημέρια διχόνοια

2. Να σημειώσετε τα αντίθετα των πιο κάτω λέξεων:

απουσία άσημος

έναρξης καχυποψία

3. Να εξηγήσετε τι σημαίνουν οι πιο κάτω λέξεις ή φράσεις:

ταυτόσημα:

Η μαγιά της λευτεριάς:

εθνεγέρτης:

4. Να συμπληρώσετε τον πίνακα:

<i>Ενεστώτας</i>	<i>Παρατατικός</i>	<i>Αόριστος</i>	<i>Ουσιαστικό</i>	<i>Επίθετο</i>
				φοβερή
ερημώνεται				
καταφεύγουν				
			πόθος	
			υπομονή	

5. Να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα για τα συνθετικά των λέξεων:

Συνθετικά	Σύνθετη λέξη
	φιλέλληνας
	φιλοπρόοδος
φίλος + μάθηση	
	κλεφταρματολός
	ναυμαχία
	αναβοσβήνω
ανοίγω + κλείνω	

Γ. Κάνε τουλάχιστον μια από τι πιο κάτω εργασίες, με όποια μορφή ή τρόπο σε εκφράζει:

1. Τι έμαθα που μου προκάλεσε ιδιαίτερη εντύπωση; Οι σκέψεις μου...
2. Ζωγραφίζω, κάνω προσωπογραφία, γράφω σύνθημα σαν graffiti... δημιουργώ...
3. Ποιον/ποια ή τι αναγνωρίζω στην κάθε εικόνα που ακολουθεί;

